C/2024/4775

29.7.2024

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU SOOVITUS,

11. juuni 2024,

millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta

(ESRN/2024/2)

(C/2024/4775)

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU HALDUSNÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut ([1]), eelkõige selle IX lisa,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1092/2010, 24. november 2010, finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta ([2]), eelkõige selle artiklit 3 ning artikleid 16 kuni 18,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ ([3]), eelkõige selle VII jaotise 4. peatüki I jagu,

võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu otsust ESRN/2011/1, 20. jaanuar 2011, millega võetakse vastu Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu töökord ([4]), eelkõige selle artikleid 18 kuni 20,

ning arvestades järgmist:

(1) Riigisiseste makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete tulemuslikkuse ja ühtse kohaldamise huvides on oluline tugineda vabatahtlikule kõigipoolsusele meetmete puhul, mille suhtes ei kohaldata liidu õiguse kohast kohustuslikku tunnustamist. Tunnustamise puudumisel kohaldatakse ühes liikmesriigis võetud makrotasandi usaldatavusmeedet ainult selle liikmesriigi tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes. See võimaldab krediidiasutustel otsese piiriülese laenuandmise või filiaalide vahendusel laenuandmise kaudu meetmest kõrvale hoida. Riigisiseste makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete tunnustamine aitab vältida kõrvalehoidumisi ja õigusaktide erinevuste ärakasutamist ning konkurentsi võimalikku moonutamist erinevate makrotasandi usaldatavusnõuete kohaldamisest samade riskipositsioonide suhtes, sõltuvalt krediidiasutuse asukohast.

(2) Vabatahtliku kõigipoolsuse raamistik makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete kohta, mis on sätestatud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovituses ESRN/2015/2 ([5]), tagab, et kõik liikmesriigis kasutusele võetud riskipositsioonil põhinevad makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmed võetakse kõigipoolselt üle teistes liikmesriikides.

([1]) EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.
([2]) ELT L 331, 15.12.2010, lk 1.
([3]) ELT L 176, 27.6.2013, lk 338.
([4]) ELT C 58, 24.2.2011, lk 4.
([5]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2015/2, 15. detsember 2015, piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 97, 12.3.2016, lk 9).

(3) 12. märtsil 2024 teatas Banca d'Italia, kes on direktiivi 2013/36/EL artikli 133 tähenduses määratud asutus, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule (ESRN) oma kavatsusest kehtestada kõnealuse direktiivi artikli 133 lõike 9 kohaselt sektoripõhine süsteemse riski puhvri määr, et tugevdada Itaalia pangandussektori vastupanuvõimet krediiditsükliga mitteseotud šokkidele ning seeläbi võimet katta kahjusid ja toetada majanduse varustamist krediidiga. Itaalias tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes kohaldatakse süsteemse riski puhvri määra. Alates 31. detsembrist 2024 kohaldatakse kõikide krediidiriski positsioonide ja vastaspoole krediidiriski positsioonide suhtes Itaalias 0,5 %-list süsteemse riski puhvri määra. Alates 30. juunist 2025 tõuseb see määr 1 %-ni. Süsteemse riski puhvri määr vaadatakse läbi vähemalt iga kahe aasta järel.

(4) 12. märtsil 2024 esitas Banca d'Italia, kes on direktiivi 2013/36/EL artikli 133 tähenduses määratud asutus, ESRNile taotluse eelnimetatud makrotasandi usaldatavusmeetme kõigipoolselt üle võtmise soovitamiseks individuaalsel ja konsolideeritud alusel kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 134 lõikega 5.

(5) Teiste liikmesriikide ametiasutuste poolt kehtestatud makrotasandi usaldatavusjärelevalve kapitalinõuete kõigipoolne kohaldamine individuaalselt ja konsolideeritud alusel, olenemata sellest, kas asjaomaseid riskipositsioone hoitakse tütarettevõtjate või filiaalide kaudu või tulenevad need otsesest piiriülesest laenuandmisest, aitab vältida kõrvalehoidumisi ja õigusaktide erinevuste ärakasutamist ning maandada süsteemseid riske, ning seeläbi edendada makrotasandi usaldatavuspoliitika üldist tulemuslikkust, tagades, et suurenenud riske ei käsitleta mitte ainult liikmesriigis, kus on kehtestatud süsteemse riski puhvri määr, vaid ka teistes liikmesriikides, kus pangandus-kontsernid suurema riskiga kokku puutuvad. Seetõttu peaks tunnustamise eesmärk olema ka tagada, et süsteemsetele riskidele avatud pangandusgrupid oleksid piisavalt vastupanuvõimelised. Seepärast tuleks makrotasandi usaldatavusjärelevalve kapitalinõudeid, mis tulenevad otsusest tunnustada teiste liikmesriikide makrotasandi usaldatavusmeetmeid, üldiselt kohaldada nii individuaalsel kui ka konsolideeritud alusel.

(6) Banca d'Italia taotletud Itaalia süsteemse riski puhvri määra tunnustamiseks võivad teise liikmesriigi asjaomased pädevad ja/või määratud asutused kehtestada süsteemse riski puhvri määra kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artiklitega 134 ja 133.

(7) Kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 134 lõikega 1 kohaldataks Itaalia teavitatud süsteemse riski puhvri määra tunnustamist teiste liikmesriikide poolt kõigipoolsust kohaldavates liikmesriikides tegevusloa saanud krediidiasutuste Itaalias asuvate riskipositsioonide suhtes.

(8) Kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 133 lõikega 4 võib süsteemse riski puhvri määra kohaldada individuaalsel, allkonsolideeritud või konsolideeritud alusel. Seetõttu kaasneb teise liikmesriigi kehtestatud süsteemse riski puhvri määra tunnustamisega võimalus kohaldada süsteemse riski puhvri määra kõikide riskipositsioonide suhtes konsolideeritud alusel (sealhulgas teises liikmesriigis asuvate tütarettevõtjate kaudu hoitavad riskipositsioonid).

(9) Kõrvalekaldumine üldisest lähenemisviisist, mille kohaselt kohaldatakse tunnustatud Itaalia makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet nii individuaalsel kui ka konsolideeritud alusel, võib teatavatel juhtudel olla põhjendatud, näiteks kui kõigipoolsust kohaldavad asutused leiavad, et süsteemseid riske on juba piisavalt ja asjakohaselt maandatud olemasolevate makrotasandi usaldatavusnõuete või mikrotasandi usaldatavusnõuetega, mida kohaldatakse liikmesriigis, kus pangandusgrupp on konsolideeritud.

(10) ESRNi soovituses ESRN/2015/2, mida on muudetud soovitusega ESRN/2017/4 ([6]), soovitatakse makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldaval asjaomasel asutusel ESRNile kõigipoolsuse taotluse esitamisel tegema ettepaneku olulisuse piirmäära kohta, millest allpool võib konkreetse finantsteenuse osutaja riskipositsiooni makrotasandi usaldatavusriski osas, mis on tuvastatud jurisdiktsioonis, kus meetme algatanud asutus makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldab, pidada ebaoluliseks. ESRN võib vajadusel soovitada erinevat piirmäära.

([6]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2017/4, 20. oktoober 2017, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 431, 15.12.2017, lk 1).

(11) Arvestades Itaalia taotlust meetme kõigipoolseks ülevõtmiseks teiste liikmesriikide poolt ning selleks, et vältida kõrvalehoidumiste ja õigusaktide erinevuste ärakasutamisega seotud negatiivset piiriülest mõju, mis võib tuleneda Itaalias kohaldatava makrotasandi usaldatavuspoliitika meetme rakendamisest, otsustas ESRNi haldusnõukogu lisada asjaomase meetme makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete nimekirja, mille suhtes soovitatakse kõigipoolsust soovituse ESRN/2015/2 kohaselt. Samuti otsustas ESRNi haldusnõukogu soovitada 25 miljardi euro suurust krediidiasutusepõhist olulisuse piirmäära. Asjaomased asutused, kes meetme kõigipoolselt üle võtavad, võivad vabastada krediidiasutused süsteemse riski puhvri nõudest, kui nende asjaomased riskipositsioonid ei ületa 25 miljardit eurot. Kuna teatatud Itaalia süsteemse riski puhvri määra tunnustamiseks kehtestatavat meedet tuleks kohaldada ka konsolideeritud alusel, tuleks filiaalide, otseste piiriüleste laenude ja tütarettevõtjate kaudu hoitavate riskipositsioonide summat hinnata olulisuse piirmäära alusel.

(12) Seetõttu tuleb soovitust ESRN/2015/2 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Muudatused

Soovitust ESRN/2015/2 muudetakse järgmiselt:

1. 1. jao soovituse C punkt 1 asendatakse järgmisega:

„Itaalia:

— 0,5 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide Itaalias asuvate krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski positsioonide suhtes, mida kohaldatakse 31. detsembrist 2024 kuni 29. juunini 2025; 1 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide Itaalias asuvate krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski positsioonide suhtes, mida kohaldatakse alates 30. juunist 2025.“

2. lisa muudetakse kooskõlas käesoleva suunise lisaga.

Frankfurt Maini ääres, 11. juuni 2024

ESRNi haldusnõukogu nimel
ESRNi sekretariaadi juhataja
Francesco MAZZAFERRO

LISA

Soovituse ESRN/2015/2 lisa asendatakse järgmisega:

„**Itaalia:**

0,5 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide Itaalias asuvate krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski positsioonide suhtes, mida kohaldatakse 31. detsembrist 2024 kuni 29. juunini 2025; 1 % suurune süsteemse riski puhvri määr kõikide Itaalias asuvate krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski positsioonide suhtes, mida kohaldatakse alates 30. juunist 2025.“

I. Meetme kirjeldus

1. Itaalia meede, mida kohaldatakse kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 133, hõlmab süsteemse riski puhvri kohaldamist kõikide Itaalias tegevusloa saanud krediidiasutuste Itaalias asuvate krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski positsioonide suhtes, individuaalsel ja konsolideeritud alusel.

2. Alates 31. detsembrist 2024 kohaldatakse 0,5 % suurust süsteemse riski puhvri määra, mis tõuseb 1%ni alates 30. juunist 2025.

II. Kõigipoolsus

3. Kõigipoolsust kohaldavatel asjaomastel asutustel soovitatakse Itaalia meede kõigipoolselt üle võtta, kohaldades seda pankade Itaalias asuvatele krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski positsioonidele. Meetme võib kõigipoolselt üle võtta järgmise COREP aruandlusvormiga: Riskipositsioonide geograafiline jaotus võlgniku residentsuse järgi, Itaalia residentide vastu olevate riskipositsioonide summa COREP tabeli C 09.01 veeru 90 real 170 ja COREP tabeli C 09.02 veeru 125 real 150.

4. Banca d'Italia taotluse alusel soovitatakse asjaomastel asutustel Itaalia meede kõigipoolselt üle võtta, kohaldades seda individuaalsel ja konsolideeritud alusel.

5. Kui nimetatud makrotasandi usaldatavusjärelevalve meede nende jurisdiktsioonis puudub, soovitatakse asjaomastel asutustel pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivat makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmega samaväärne mõju. See võib hõlmata direktiivi 2013/36/EL IV jao 2. peatüki VII jaotises sätestatud järelevalvemeetmete ja -volituste vastuvõtmist.

6. Asjaomastel asutustel soovitatakse tagada:

   a) 0,5 % suuruse määra kõigipoolse kohaldamise meetme täitmine alates 31. detsembrist 2024 kuni 29. juunini 2025;

   b) 1 % suuruse määra kõigipoolse kohaldamise meetme täitmine 30. juunist 2025.

III. Olulisuse piirmäär

7. Meedet täiendab krediidiasutusepõhine olulisuse piirmäär, sõltuvalt Itaalias asuvatest riskipositsioonidest. Meedet kõigipoolselt kohaldavad asjaomased asutused võivad vabastada krediidiasutused süsteemse riski puhvri nõudest, kui nende asjaomased riskipositsioonid ei ületa 25 miljardi euro suurust olulisuse piirmäära, mis vastab ligikaudu 1 %-le kõikidest Itaalias asuvatest krediidiriski positsioonidest ja vastaspoole krediidiriski positsioonidest. Selleks et teha kindlaks asjakohased riskipositsioonid, mida tuleks olulisuse piirmäära alusel hinnatud riskipositsioonide arvutamisel arvesse võtta, peaksid asjaomased asutused võtma arvesse vähemalt järgmisi riskipositsioone COREP aruandluses: Riskipositsioonide geograafiline jaotus võlgniku residentsuse järgi, Itaalia residentide vastu olevate riskipositsioonide summa COREP tabeli C 09.01 veeru 10 real 170 ja COREP tabeli C 09.02 veeru 10 real 150.

8. Olulisuse piirmäära alusel hinnatud riskipositsioonide arvutamisel tuleks arvesse võtta kõiki filiaalide kaudu hoitavaid ja otsese piiriülese laenuandmise ja tütarettevõtjate kaudu hoitavaid riskipositsioone.

9. Kooskõlas ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 soovitatakse olulisuse ülempiiriks 25 miljardit eurot. Seetõttu võivad kõigipoolsust kohaldavad asjaomased asutused kohastel juhtudel kohaldada oma jurisdiktsioonis soovitatud piirmäära asemel soovitusest madalamat piirmäära või kohaldada meedet kõigipoolselt ilma olulisuse piirmäärata. Olulisuse piirmäära kehtestamisel peaksid asjaomased asutused arvesse võtma konkreetse finantsteenuste osutaja riskipositsioone Itaalias tuvastatud makrotasandi usaldatavusriski suhtes ja hindama, kas seda saab pidada väheoluliseks.

10. Kui liikmesriikides ei ole tegevusloa alusel tegutsevaid krediidiasutusi, kelle riskipositsioonid Itaalias on olulised, võivad liikmesriikide asjaomased asutused soovituse ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunkti 1 kohaselt otsustada Itaalia meedet kõigipoolselt mitte üle võtta. Sellisel juhul peaksid asjaomased ametiasutused jälgima riskipositsioonide olulisust ja järgima Itaalia meetme kõigipoolsuse soovitust, kui krediidiasutus ületab asjaomase olulisuse piirmäära.“